

» Amen dico tibi, non exies inde, donec solvas novissimum quadrantem¹. »

IX. Redeamus ergo ad rem. Perfectio justitiæ quadragenario numero demonstratur. Quid est quadragenarium numerum implere? Continere se ab amore hujus sæculi. Continentia a rebus temporalibus, ne perniciose amentur, quasi jejunare est ab isto sæculo. Ideo Dominus quadraginta diebus jejunavit, et Moyses et Elias. Qui ergo dedit servis jejunare posse quadraginta diebus, non potuit octoginta vel centum jejunare? Quare noluit amplius quam dederat servis, nisi quia in ipso quadragenario numero est mysterium jejunii, continere ab isto sæculo? Quid est hoc dicere? Quod ait Apostolus: « Mundus » mihi crucifixus est, et ego mundo². » Ipse ergo implet numerum quadragenarium. Et quid ostendit Dominus? Quia hoc Moyses fecit, hoc Elias, hoc Christus, hoc et Lex, hoc et Prophetæ, hoc et Evangelium docet: ne aliud putes esse in Lege, aliud in Prophetis, aliud in Evangelio. Omnes Scripturæ nihil te aliud docent, nisi continentiam ab amore sæculi, ut amor tuus currat in Deum. Figuratur quia hoc docet Lex, quadraginta diebus jejunavit Moyses. Figuratur quia hoc docent Prophetæ, quadraginta diebus jejunavit Elias. Figuratur quia hoc docet Evangelium, quadraginta diebus jejunavit Dominus. Ideo et in monte ipsi tres apparuerunt, Dominus in medio, Moyses et Elias a lateribus. Quare? Quia ipsum Evangelium testimonium habet a Lege et Prophetis³. Quare autem in quadragenario numero est perfectio justitiæ? In Psalterio dictum est: « Deus, canticum novum » cantabo tibi, in psalterio decem chordarum psallam tibi⁴. » Quod significat decem præcepta Legis, quam Dominus non venit solvere, sed adimplere. Ipsa

¹ Matth. v, 25, 26. — ² Galat. vi, 14. — ³ Rom. iii, 21. — ⁴ Psal. cxliii, 9.

autem Lex per orbem terrarum, quatuor angulos habere constat, Orientem, Occidentem, Meridianum, et Aquilonem, sicut dicit Scriptura. Unde et vas, quod portabat figurata omnia animalia, quod demonstratum est Petro, quando dictum est: « Macta, et manduca¹, » ut ostenderentur Gentes credituræ et intraturæ in corpus Ecclesiæ, sicut quod manducamus in corpus nostrum intrat, quatuor lineis dimissum est de coelo (ipsæ sunt quatuor partes orbis terrarum), totum orbem crediturum ostendit. Ergo in quadragenario numero continentia a sæculo est. Hæc est Legis plenitudo: Legis autem plenitudo charitas. Ideo ante Pascha quadraginta diebus jejunamus. Signum enim est ante Pascha vitæ hujus nostræ laboriosæ, ubi in laboribus et ærumnis et continentia implemus Legem. Post Pascha autem, id est, resurrectionis Domini dies celebramus, significantes resurrectionem nostram. Ideo quinquaginta dies celebrantur: quia denarii merces additur quadragenario, et fit quinquagenarius. Quomodo est merces denarius? Non legistis, quia qui ad vineam conducti sunt, sive illi qui prima, sive qui sexta, sive qui novissima hora, non potuerunt accipere nisi denarium²? Justitiæ nostræ cum addita fuerit merces ejus, in quinquagenario erimus. Jam tunc non nobis vacabit nisi laudare Deum. Ideo per illos dies Alleluia dicimus. Alleluia enim laus Dei est. In ista fragilitate mortalitatis, in isto quadragenario hic, velut ante resurrectionem, gemamus in orationibus, ut tunc laudemus. Modo tempus est desiderandi, tunc tempus erit amplectendi et fruendi. Non deficiamus in tempore quadragenario, ut gaudeamus in tempore quinquagenario.

X. Quis est autem qui implet Legem, nisi qui habuerit charitatem? Interroga Apostolum: « Plenitudo Legis

¹ Act. x, 13. — ² Matth. xx, 2.

« charitas¹. Omnis enim Lex in uno sermone impleta est, in eo quod scriptum est : Diliges proximum tuum tanquam te ipsum². » Sed præceptum charitatis geminum est. « Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde » tuo, et ex tota anima tua, et ex tota mente tua. Hoc » præceptum magnum est. Alterum huic simile : Diliges » proximum tuum tanquam te ipsum. » Domini verba sunt in Evangelio : « In his duobus præceptis tota Lex pendet » et Prophetæ³. » Sine dilectione gemina Lex impleri non potest. Quandiu non impletur Lex, infirmitas est. Ideo duo minus habebat, qui triginta-octo annos infirmus erat. Quid est, duo minus habebat? Duo præcepta illa non implebat. Quid prodest quia cætera implentur, si illa non implentur? Triginta-octo habes? si illa duo non habueris, cætera nihil tibi proderunt. Minus habes duo, sine quibus nihil valeant cætera, si non habueris duo præcepta, quæ perducunt ad salutem. « Si linguis » hominum loquar et Angelorum, charitatem autem non » habeam, factus sum ærumentum sonans, aut cymbalum tinniens. Et si sciero omnia sacramenta et omnem » scientiam, et si habuero omnem fidem, ita ut montes » transferam; charitatem autem non habeam, nihil sum. » Et si distribuero omnem substantiam meam, et si tradidero corpus meum ut ardeam; charitatem autem non » habeam, nihil mihi prodest⁴. » Apostoli verba sunt. Illa ergo omnia quæ dixit, quasi triginta-octo anni sunt : sed quia charitas ibi non erat, infirmitas erat. Quis ergo ab ista infirmitate sanabit, nisi qui venit dare charitatem? « Mandatum novum do vobis, ut vos invicem diligatis⁵. » Et quia venit dare charitatem, et charitas perficit Legem, merito dixit : « Non veni Legem solvere, sed im-

¹ Rom. xiii, 10. — ² Galat. v, 14. — ³ Matth. xxii, 37-40. — ⁴ I Cor. xiii, 1-3. — ⁵ Joan. xiii, 34.

» plere¹. » Sanavit ægrotum, et dixit illi ut ferret grabatum suum, et iret in domum suam. Hoc et paralytico, quem sanavit, dixit². Quid est ferre grabatum nostrum? Voluptatem carnis nostræ. Ubi infirmi jacemus, quasi lectus noster est. Sed qui sanati fuerint, continent et ferunt eam, non ab ipsa carne continentur. Ergo sanus contine fragilitatem carnis tuæ, ut signo quadragenarii jejunii ab isto sæculo, impleas quadragenarium numerum, qui³ sanavit illum ægrotum, qui non venit Legem solvere, sed implere.

XI. Hoc audito, dirigite cor vestrum in Deum. Nolite vos fallere. Tunc vos interrogate, quando bene est in sæculo; tunc vos interrogate, si amatis hunc mundum, aut si non amatis; discite dimittere, antequam dimittamini. Quid est dimittere? Animo non amare. Cum adhuc tecum est, quod amissurus es, aut vivus, aut moriens illud dimittis, non potest tecum esse semper: cum ergo adhuc tecum est, solve amorem: paratus esto in voluntate Dei, suspendere in Deum. Tene te ad illum, quem non amittis invitus: ut si contigerit ut amittas ista temporalia, dicas: « Dominus dedit, Dominus » abstulit; sicut Domino placuit, ita factum est: sit nomen Domini benedictum⁴. » Si autem contigerit, et hoc vult Deus, ut illa quæ habes tecum sint usque in finem; solutus ab hac vita, accipis denarium quinquagenarium, et fit in te perfectio beatitudinis, cum cantas Alleluia. Hæc habentes in memoria quæ commemoravi, valeant ut non diligatis sæculum. Mala est amicitia ipsius, fallax est, inimicum facit Deum⁵. Cito in una tentatione offendit Deus homo, et fit inimicus. Imo non tunc fit inimicus; sed tunc proditur inimicus fuisse.

¹ Matth. v, 17. — ² Joan. v, 9, et Marc. ii, 9. — ³ Forte quia. — ⁴ Job. i, 21. — ⁵ Forte Deo.

Nam quando diligebat et laudabat, inimicus erat; sed nec ipse sciebat, nec alii. Accedit tentatio, tangitur vena, et proditur febris. Itaque, fratres, dilectio mundi, et amicitia mundi inimicos Deo facit. Et ipse non exhibet quod promisit, mendax est, et fallit. Ideo homines non cessant sperare in isto sæculo, et quis pervenit ad omnia quæ sperat? Sed ad quæcumque pervenerit, continuo hoc vilescit ei quo pervenit. Incipiunt alia desiderari, alia chara sparantur quæ dum venerint, quidquid tibi venit, vilescit. Tene ergo Deum, quia nunquam vilescit, quia pulchrius nihil est. Propterea enim vilescunt ista, quia non possunt stare, quia non sunt quod ipse. Tibi enim, o anima, non sufficit, nisi qui te creavit. Quidquid aliud apprehendis, miserum est: quia tibi solus ille potest sufficere qui ad similitudinem suam te fecit. Ex ipsa voce dictum est: « Domine, ostende nobis » Patrem, et sufficit nobis¹. » Ibi tantum potest esse securitas: et ubi potest esse securitas, quodam modo ibi erit satietas insatiabilis. Nam neque satiaberis, ut velis discedere; neque aliquid deerit, ut quasi inopiam patiaris.

SERMO CXXVI².

De verbis Evangelii Joan. v. *Non potest Filius a se facere quidquam, nisi quod viderit Patrem facientem.*

I. ARCANA et secreta regni Dei prius quærunt credentes, quo faciant intelligentes. Fides enim gradus

¹ Joan. xiv, 8. — ² Alias 32 ex homiliis 50.

est intelligendi: intellectus autem meritum fidei. Aperte hoc Propheta dicit omnibus præpropere et præpostere intelligentiam requirentibus, et fidem negligentibus. Ait enim: « Nisi credideritis, non intelligetis¹. » Habet ergo et fides ipsa quoddam lumen suum in Scripturis, in Prophetia, in Evangelio, in Apostolicis lectionibus. Omnia enim ista quæ nobis ad tempus recitantur, lucernæ sunt in obscuro loco, ut nutriamur ad diem. Dicit apostolus Petrus: « Habemus certiore propheti- » cum sermonem, cui benefacitis intendentes tanquam » lucernæ in obscuro loco, donec dies lucescat, et luci- » fer oriatur in cordibus vestris². »

II. Videtis ergo, fratres, quantum sint perversi et properando vitiosi, qui tanquam immaturi conceptus ante ortum quærunt abortum; qui nobis dicunt: Quid me jubes credere quod non video? Videam aliquid ut credam. Jubes credere, dum non videam: ego videre volo, et videndo credere, non audiendo. Dicit Propheta: « Nisi » credideritis, non intelligetis. » Ascendere vis, et gradus oblivisceris. Utique perverse. O homo! si jam tibi possem ostendere quod videres, non hortarer ut crederes.

III. Ergo fides est, sicut alibi definitum est, sperantium substantia, convictio rerum, quæ non videntur³. » Si non videntur, quomodo convincuntur quia sunt? Unde enim sunt ista quæ vides, nisi ex illo quod non vides? Utique vides aliquid, ut credas aliquid, et ex eo quod vides, credas quod non vides. Ne sis ingratus ei qui te fecit videre, unde possis credere quod nondum potes videre. Dedit tibi Deus oculos in corpore, rationem in corde; excita rationem cordis, erige interiorum habitorem interiorum oculorum tuorum, assumat fenestras suas, inspiciat creaturam Dei. Est enim aliquis intus qui per oculos

¹ Isai. vii, 9. — ² 1 Petr. i, 19. — ³ Hebr. xi, 1.